

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา" มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 1 - 3 ซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างขึ้นระหว่างปีการศึกษา 2515 - 2520 และประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาดังกล่าว ในด้านเนื้อหาและคุณลักษณะของแบบเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา และตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนขึ้นเพื่อวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยจำนวน 3 เล่ม ซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษาได้สร้างขึ้น เพื่อใช้สอนนักเรียนชาวเขา ตามโครงการสร้างแบบเรียนชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา

ในการวิเคราะห์แบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขานั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ร่วมกับคณะอีก 5 คน ซึ่งแบ่งกันรับผิดชอบในการสร้างตารางวิเคราะห์แบบเรียนแต่ละวิชา โดยผู้วิจัยแต่ละคนอ่านแบบเรียนทั้ง 5 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสุขศึกษา เล่มละ 3 ครั้ง เป็นอย่างน้อย หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยร่วมกันอภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียนทุกวิชารวม 19 เล่ม ในการพิจารณาและอภิปรายทั้งสองขั้นตอนนี้ดังกล่าว ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้เก็บรวบรวมผลการอภิปราย เพื่อประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ในด้านเนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียน พร้อมกับเสนอผลการวิจัยในรูปของการบรรยาย

ในการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียน
 ชาวเขานั้น ผู้วิจัยได้ประมวลเนื้อหาจากหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือ หลักสูตร
 ประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 ประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช
 2521 หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 ของกระทรวงศึกษาธิการ
 และหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516
 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประมวล
 หัวข้อเนื้อหาและแนวคิด แล้วนำมาจัดเป็นเรื่องใหญ่ ๆ เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์
 ได้ 26 เรื่อง คือ

1. การฝึกความพร้อมในการฟัง
2. มารยาทในการฟัง
3. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง
4. การฟังคำอธิบายต่าง ๆ
5. การฟังเรื่องราวต่าง ๆ
6. การฟังสิ่งบันเทิงและการเล่นเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา
7. การใช้ความคิดพิจารณาเรื่องราวที่ได้ฟัง
8. การฝึกความพร้อมในการพูด
9. มารยาทและบุคลิกภาพในการพูด
10. การสนทนาและการซักถาม
11. การเล่าเรื่อง การรายงาน และการอภิปราย
12. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
13. สิ่งบันเทิงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา
14. การฝึกความพร้อมในการอ่าน
15. ข้อปฏิบัติในการอ่าน การใช้หนังสือ การใช้มุมหนังสือ หรือห้องสมุด
16. การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

17. ประมวลคำและการใช้พจนานุกรม
18. ความรู้และการฝึกฝนทักษะเฉพาะเพื่อการอ่าน
19. การฝึกความพร้อมในการเขียน
20. ขอบปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน
21. ความรู้และทักษะในการเขียน
22. สิ่งที่ให้เขียน
23. การเขียนเพื่อกิจกรรมการเรียน
24. การเขียนเพื่อชีวิตประจำวัน
25. การเขียนเพื่อแสดงความนึกคิดอย่างเสรี
26. การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม

จากเรื่องทั้ง 26 เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อรายละเอียดเนื้อหาของภาษาไทยได้ 190 ข้อ และแนวคิดทางภาษาไทย 46 ข้อ

"ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน" เป็นตารางคะแนน แสดงหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียน (ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ) มีคะแนนเต็ม 1000 คะแนน แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ คือ เนื้อหาวิชา 450 คะแนน วิธีการเขียน 300 คะแนน และการจัดทำรูปเล่ม 250 คะแนน

การวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิดของแบบเรียนทั้ง 3 เล่ม คณะผู้วิจัยใช้การชี้ครอຍคะแนนลงใน "ตารางวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด" ทุกครั้งที่พบเนื้อหาและแนวคิดที่ตรงตามหัวข้อรายละเอียดเนื้อหาและแนวคิดตามเกณฑ์ที่วางไว้ แล้วรวมรอยคะแนนเป็นความถี่ของแต่ละหัวข้อ

การวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนทั้ง 3 เล่ม คณะผู้วิจัยใช้วิธีให้
คะแนนสูง "ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน" แล้วนำผลการให้คะแนน
แต่ละคนมาเฉลี่ย เป็นคะแนนที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์แบบเรียนแต่ละเล่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชาวเขาแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด และการ
วิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเล่ม

1 - 3

1.1 คำนเนื้อหาและแนวคิด แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชาวเขาชุดนี้ มีเนื้อหาและแนวคิดโดยทั่ว ๆ ไป ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตรทั้ง
4 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หลักสูตร
ประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช
2508 ของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมครูช่วยสอน
เด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวคือ มีเนื้อหาและแนวคิดครบถ้วนทั้ง 26 เรื่อง
นอกจากหัวข้อย่อยบางข้อ บางเรื่อง ซึ่งนำมาจากหลักสูตรประโยคประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ไม่ปรากฏในเนื้อหาของแบบเรียนชุดนี้ คือ

เรื่องที่ 1 การฝึกความพร้อมในการฟัง

- เสียงต่าง ๆ เช่น เสียงธรรมชาติ เสียง
สัตว์ ฯลฯ

เรื่องที่ 2 การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

- ข่าวจากสื่อมวลชน
- การโฆษณา

เรื่องที่ 3 สิ่งบันเทิงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์

การเรียนรู้ภาษา

- การแสดงบทบาทสมมติ

เรื่องที่ 4 การฝึกความพร้อมในการอ่าน

- การคุณภาพเพื่อเปรียบเทียบสิ่งคล้ายกัน ต่างกัน

และสิ่งแตกต่างกันที่ซอกหลืบ หรือส่วนเกิน

เรื่องที่ 5 การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

- คำพ้อง
- อักษรย่อ
- การอ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องหมาย

คำถาม เครื่องหมายอัศเจรีย์ เครื่องหมายละ (ฯลฯ)

เรื่องที่ 6 การฝึกความพร้อมในการเขียน

- ลีลามือในการเขียน ประกอบด้วยการลากเส้น

อย่างเสรี การลากเส้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การเขียนพยัญชนะ สระ การลากเส้นตามรอย และการระบายสี

1.2 คำนคุณลักษณะของแบบเรียน แบบเรียนภาษาไทยสำหรับ

นักเรียนชาวเขาทั้ง 3 เล่ม อยู่ในเกณฑ์ดี คำนเนื้อหาวิชาและการจัดทำรูปเล่มดีมาก วิธีการเขียนเหมาะสม การจัดแบ่งเนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอนในแต่ละบทตั้งแต่เล่ม 1 - 3 ใช้ประโยคและคำศัพท์เหมาะสมกับผู้เรียน มีทักษะพื้นฐานครบถ้วน สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ภาพประกอบชัดเจนที่ตรงตามเนื้อเรื่องและสภาพการณ์ที่เป็นจริง จุดเด่นของแบบเรียนชุดนี้คือ การสอน

อ่านและเขียน โดยเฉพาะขนาดและลักษณะของตัวอักษรที่ใช้ในแบบเรียน เหมาะสมกับสายตาของเด็กแต่ละระดับชั้น แบบเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือแบบเรียนเล่ม 1 รองลงมาได้แก่แบบเรียนเล่ม 3 และเล่ม 2 ตามลำดับ

2. ผลการประเมินผลแบบเรียนแต่ละเล่ม

2.1 แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเล่ม 1 คำนเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนละ 3 บท รวม 6 บท ตอนที่ 1 ประกอบด้วย พยัญชนะไทย สระ พยัญชนะกลางและสระรูปเดี่ยว พยัญชนะสูงและสระรูปผสม พยัญชนะต่ำและสระรูปเดี่ยว รูปผสม ตอนที่ 2 ประกอบด้วย สระ วรรณยุกต์ และการผันแม่ ก.กา การผันพยัญชนะกลาง การผันพยัญชนะสูง การผันพยัญชนะต่ำ แต่ละบทมีขั้นตอนการอธิบายอย่างละเอียด ภาพประกอบมากมาย คำที่ยกเป็นตัวอย่างไม่มีการฝึกอ่าน - เขียน เป็นคำที่ใกล้ตัวเด็ก มีความหมายทุกคำ และมีการสรุปท้ายบทเรียนทุกบท จุดเด่นของแบบเรียนคือ การฝึกประสมคำในแม่ ก.กา และรวบรวมคำที่เรียนมาแล้วแต่งเป็นประโยค ผูกเป็นเรื่องราวให้อ่านได้อย่างเหมาะสม

ค่านคุณลักษณะของแบบเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี คำนเนื้อหาวิชาและการจัดทำรูปเล่ม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก คำนวิธีการเขียนเหมาะสม ขนาดตัวอักษรใหญ่ ชัดเจนดี เหมาะสมกับสายตาของเด็กเริ่มเรียน เป็นลายมือเขียนทั้งเล่ม โดยใช้แบบตัวอักษรของแผนกวิชาประถมศึกษา

2.2 แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเล่ม 2 คำนเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนละ 4 บท รวม 8 บท เนื้อหาต่อจากแบบเรียนเล่ม 1 เริ่มต้นด้วย ตอนที่ 3 ชื่อหน่วยการสอนว่า "ฉันเป็นคนไทย" ประกอบด้วยคำที่สะกดคล้ายมาตราแม่ง กน กม เกย เกอว และคำที่ใช้ไม่บ่อย ตอนที่ 4 ชื่อหน่วยการสอนว่า "บ้านเมืองของเรา" ประกอบด้วยการผันวรรณยุกต์คำที่สะกดคล้ายมาตราแม่ง กน กม เกย เกอว ฝึกการสะกดคำและฝึกผันวรรณยุกต์คำที่สะกดคล้ายมาตรา

ดังกล่าว จุดเด่นของแบบเรียนเล่มนี้คือ การฝึกสะกดคำและการผันคำในมาตราแมก กน กม เกย เกอว นอกจากนี้ยังแทรกคำนิยมทางสังคมเข้าไปในบทเรียนได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะของแบบเรียนอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ด้านเนื้อหาวิชาและการจัดทำรูปเล่มอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ด้านวิธีการเขียนเหมาะสม ขนาดตัวอักษรชัดเจน ใช้อักษรเน้นความสำคัญได้เด่นชัด เหมาะสมกับสายตาของเด็ก เป็นลายมือเขียนทั้งเล่ม โดยใช้แบบตัวอักษรของแผนวิชาประถมศึกษาเช่นกัน ภาพประกอบก็พอเหมาะกับหน้ากระดาษ ตรงตามเนื้อเรื่องและสภาพการณ์ที่เป็นจริง

2.3 แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 3 ด้านเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ต่อจากแบบเรียนเล่ม 2 เริ่มต้นด้วยตอนที่ 5 มี 3 บท ชื่อหน่วยการสอนว่า "ชีวิตที่มีความสุข" ประกอบด้วย คำที่สะกดด้วยมาตราแมก กค กบ และการผันวรรณยุกต์คำที่สะกดด้วยมาตราดังกล่าว ตอนที่ 6 มี 3 บท ชื่อหน่วยการสอนว่า "บุคคลที่เรายกย่อง" ประกอบด้วย การออกเสียงคำควบกล้ำ คำที่มีตัวการันต์ และอักษรนำ ตอนที่ 7 มี 2 บท ชื่อหน่วยการสอนว่า "หลักการที่เราเชื่อถือ" ประกอบด้วยอักษรนำและคำคู่ จุดเด่นของแบบเรียนเล่มนี้คือ การฝึกสะกดคำและการผันคำในมาตราแมก กค กบ การออกเสียงคำควบกล้ำ คำที่มีตัวการันต์ อักษรนำ คำคู่ และการแทรกคำนิยมทางสังคมเข้าไปในบทเรียนได้อย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับแบบเรียนเล่ม 2

ด้านคุณลักษณะของแบบเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ด้านเนื้อหาวิชาและการจัดทำรูปเล่ม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ด้านวิธีการเขียนเหมาะสม มีการใช้ตัวอักษรเน้นความสำคัญเด่นชัด สาระบางจุดแสดงรายละเอียดของแต่ละบทก็ ภาพประกอบเหมาะสม มีทั้งภาพถ่ายและภาพวาดที่ตรงตามเนื้อหาและสภาพการณ์ที่เป็นจริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว และจากการอ่านพิจารณาแบบเรียนทั้ง 3 เล่ม แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 1 - 3 ของแผนกวิชาประถมศึกษา มีเนื้อหาครอบคลุมตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 ของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแบบเรียนชุดนี้มีคุณลักษณะตรงตามลักษณะของแบบเรียนที่ดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เนื่องจากแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาชุดนี้ เน้นเรื่องการอ่านและการเขียนเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้เนื้อหาและแนวคิดบางส่วน บางเรื่องซึ่งจำเป็นต้องสอน (ดูจากตารางวิเคราะห์เนื้อหา) ไม่ปรากฏเด่นชัดในแบบเรียน แต่เนื้อหาดังกล่าวมีอยู่ในคู่มือครู หรือแบบจำลองการสอนภาษาไทยครบถ้วน ได้นำมาขึ้นตอนการสอนไว้อย่างละเอียดและเด่นชัด จัดสร้างโดยนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา ซึ่งเป็นผู้ช่วยวิจัยในแต่ละปีที่มีการอบรม เพื่อใช้ในการอบรมครูช่วยสอนชาวเขา ที่ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ แบบฝึกความพร้อมในการอ่าน บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา เล่ม 1 - 3 แบบฝึกหัดคัดลายมือ เล่ม 1 - 2 ของแผนกวิชาประถมศึกษา ยังช่วยเสริมในด้านการฝึกความพร้อมในการฟัง พูด อ่าน และเขียนอีกด้วย หนังสือและเอกสารดังกล่าวช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูช่วยสอน ในการนำไปเป็นคู่มือประกอบการสอนให้ครบเนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทยทั้ง 4 หลักสูตรที่ได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นยังช่วยชี้แนวทางให้ครูได้เข้าใจในการสอนวิชาภาษาไทย การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การสร้างและใช้อุปกรณ์เสริมทักษะ

บางประการ การประเมินผลการสอน ตลอดจนสามารถเลือกทักษะการสอนหลาย ๆ แบบมาใช้ในวาระต่าง ๆ เป็นการเพิ่มความมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้น

กล่าวได้ว่า เนื้อหาวิชาของแบบเรียนชุดนี้ มีลักษณะที่เด่นหลายประการ คือ มีความต่อเนื่องกันทุกบท ทุกตอน เนื้อเรื่องในแต่ละบทเชื่อมโยงกันดี เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จัดตามลำดับประสบการณ์ที่ผู้อ่านควรจะได้รับ สอดคล้องกับหลักสูตร เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ช่วยฝึกทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี ขนาดของตัวหนังสือเหมาะสมกับสายตาของเด็กแต่ละระดับ ลักษณะของตัวหนังสือสัมพันธ์กับแบบคัดลายมือของแผนกวิชาประถมศึกษา ตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ ยังผลิตหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขาตามหลักสูตร โรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 ยังไม่ครบทุกวิชา ทุกระดับชั้น โรงเรียนต่าง ๆ ที่สอนเด็กชาวเขา เช่น โรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดสอนเด็กชาวเขา ควรจะได้พิจารณาแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แทนที่จะใช้แบบเรียนของเด็กพื้นราบดังที่เป็นอยู่

ข้อเสนอแนะ

ในการที่จะปรับปรุงแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้แต่งและผู้จัดพิมพ์หนังสือ

1.1 ผู้แต่งควรเสนอแนะวิธีใช้แบบเรียนในคำนำด้วยว่า ควรใช้อย่างไร จึงจะได้รับประโยชน์มากที่สุด และตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

1.2 ควรจัดพิมพ์คู่มือครูหรือแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย ให้เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

1.3 การพิมพ์ควรรักษารูปแบบเดียวกัน เช่น มีกรอบหน้าหนังสือเท่ากันทุกหน้า ระบุปีที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ จำนวนเล่ม และควรระมัดระวังเรื่องการพิมพ์ผิดพลาดควย

1.4 ภาพประกอบ ถ้าเป็นภาพสีจะช่วยจูงใจผู้เรียนได้ดีกว่าภาพขาวดำ และสีที่ใช้ต้องตรงกับความเป็นจริง

1.5 สารบัญ ควรแสดงรายละเอียดของแต่ละบท เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบว่า เนื้อหาในแบบเรียนเล่มนั้นมีอะไรบ้าง และอยู่หน้าใดของหนังสือ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูช่วยสอน เด็กชาว เขา

2.1 ควรปรับปรุงตนเองด้วยการชวนหาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยการศึกษาจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ในด้านวิธีการสอน ควรปรับปรุงการสอนของตน พยายามใช้วิธีสอนให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล กล้าแสดงความคิดเห็นของตน รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และตัดสินใจได้ถูกต้อง ไม่ควรสอนโดยให้นักเรียนอ่านตามหนังสือไปหมดทั้งเรื่อง เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และขาดการฝึกฝนทักษะด้านอื่น ๆ

2.3 ครูไม่ควรยึดหนังสือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเป็นหลักในการสอนแต่เพียงอย่างเดียว ควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสืออื่นที่ตรงกับหลักสูตร และตรงกับเหตุการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันมาสอนนักเรียนบ้าง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำการวิจัยต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยด้านความสอดคล้องของวิธีเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา กับจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาของผู้แต่งที่อยู่สังกัดอื่น เช่น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ว่ามีความยากง่าย คล้ายคลึง หรือแตกต่างกันเพียงใด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย